

Struktura mikrosvěta. Kvantová mechanika.

Konstanty

$$m_u = 1,661 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$$

$$m_p = 1,673 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$$

$$m_n = 1,675 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$$

$$m_e = 9,110 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$$

$$e = 1,602 \cdot 10^{-19} \text{ C}$$

$$c = 3 \cdot 10^8 \text{ ms}^{-1}$$

$$h = 6,625 \cdot 10^{-34} \text{ Js}$$

$$1 \text{ eV} = 1,602 \cdot 10^{-19} \text{ J}$$

Vzorce

$$\Delta E = \Delta m \cdot c^2$$

$$E = hf$$

$$f = \frac{c}{\lambda}$$

Zadání

1. Jaká je přibližná hmotnost atomu železa, je-li $A_r = 55,847$? Jaký je přibližný počet atomů obsažených v 1 kg železa?
2. Z jakých částic se skládá atom izotopu uhlíku ${}^{14}_6\text{C}$?
3. Jaký je celkový náboj jádra atomu ${}^{14}_6\text{C}$?
4. Celkový náboj elektronů v neutrálním atomu je $-1,2816 \cdot 10^{-18} \text{ C}$. O jaký prvek se jedná?
5. Jaká je přibližná hmotnost atomu helia? (Helium: $A_r = 4,003$)
6. Jestliže by se atom zvětšil tak, že jeho průměr by byl přibližně 60 km (vzdálenost Příbram – Praha), jaký by byl průměr jeho jádra?
7. Vypočítejte kolikrát je hmotnost protonu nebo neutronu větší než hmotnost elektronu.
8. Jaká energie by se uvolnila při složení jádra ${}^3_2\text{He}$ z jednotlivých částic ($A_r = 3,016$)?
9. Elektromagnetické záření má frekvenci $7,9 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$. Jaká je jeho vlnová délka? Jakou energii a hmotnost má foton tohoto záření? O jaký druh záření se jedná?
10. Červené světlo má vlnovou délku 790 nm. Jakou energii a hmotnost má foton tohoto záření?
11. Vyjádřete energie fotonů z úloh 8. a 9. v elektronvoltech.
12. Lidské oko vnímá žluté světlo již při nepatrném výkonu $1,7 \cdot 10^{-18} \text{ W}$. Kolik fotonů při tom dopadá na sítnici oka za 1 sekundu? (Uvažujte vlnovou délku 600 nm.)

Řešení

1. Hmotnost jednoho atomu železa je přibližně $9,35 \cdot 10^{-25}$ kg. V jednom kg železa je přibližně $1,07 \cdot 10^{25}$ atomů.
2. Atom se skládá z 6 protonů, 8 neutronů a 6 elektronů.
3. Celkový náboj jádra atomu ${}^{14}_6\text{C}$ je $9,612 \cdot 10^{-19}$ C.
4. Tento prvek má 8 elektronů v obalu a tedy 8 protonů v jádře; je to kyslík.
5. Hmotnost atomu helia je asi $6,649 \cdot 10^{-27}$ kg.
6. Průměr jádra by byl přibližně 0,6 m.
7. Proton má 1836 krát větší hmotnost a neutron 1838 krát větší hmotnost než elektron.
8. Uvolnila by se energie $1,028 \cdot 10^{-12}$ J = 6,4 GeV.
9. Vlnová délka je přibližně 380 nm, ta odpovídá fialovému světlu na konci spektra viditelného záření. Foton tohoto záření má energii $5,23 \cdot 10^{-19}$ J a hmotnost $5,82 \cdot 10^{-36}$ kg.
10. Energie fotonu je $2,52 \cdot 10^{-19}$ J a jeho hmotnost $2,80 \cdot 10^{-36}$ kg.
11. $5,23 \cdot 10^{-19}$ J = 3,3 eV a $2,52 \cdot 10^{-19}$ J = 1,57 eV
12. 5 fotonů